

դէպքում զօրք կուղարկեմ: Մի քանի օրեայ կռիւններում կորցրել ենք երկու սպայ, 9 զինուոր. վիրաւորւած են 2 սպայ և 37 զինուոր»:

Փետր. 27-ին Երևանից Ձինւ.Միութեան նախագահ բժ.Յ.Մելիքեանը ուղիղ հեռագրաթելով հաղորդում էր Թիֆլիս. «Կացութիւնը նահանգում յուզումնալից է: Դաւալուից 70 զինուորներ ճանապարհւեցին Ղամարլու. ճանապարհին հրացանի բռնեցին թուրքերի կողմից. 10 հոգի վերադարձան վիրաւորւած. մնացած 60-ը կորել են յայտնի չէ թէ ուր. ենթադրում է, որ սպանւած են: Այդ բանից Ղամարլուի մեր զօրամասերը սարսափելի ելեկտրականացած են և պահանջում են անյապաղ զնալ մաքրել Ղամարլու—Դաւալու ճանապարհը: Այսօր այնտեղ ուղարկեց հայ-թրքական մի պատգամաւորութիւն, բայց Օվչարի գիւղում թուրքերը բռնել են պատգամաւորներին, զինաթափել նրանց պահակներին և ամենքին յետ դարձրել: Դաւալուն և Ռեհանլուն շրջապատւած են թուրքերով, և խիստ հրացանաձգութիւն է տեղի ունենում... Այս առաւօտ եկաւ Թիֆլիսի պատգամաւորութիւնը և վաղը մեկնում է Ղամարլու ու Դաւալու զրահապատ գնացքով, իսկ այսօր ցերեկը Ղամարլու մեկնեց կոմիսար Իրօն զինուորներին հանգստացնելու համար, որովհետեւ նրանք վերջնադիր են ներկայացրել, որ եթէ զօրախմբին թոյլ չտրուի յարձակման դիմելու, զինուորները ինքնադատաստանի կենթարկեն հրամանատար գլխապետ Թարվերդեանին: Դրութիւնը շատ լուրջ է»:

Թիֆլիսում Երևանից ստացւող լուրերը առաջ էին բերում ահաբեկի իրարանցում: Անդրկ. Կոմիսարիատը ուղարկել էր մի պատւիրակութիւն՝ տեղն ու տեղը քննելու հայ-թուրքական ընդհարումների պատճառը: Պատւիրակութեան անդամներ Խ. Կարճիկեանի և Ջաֆարովի բերած զեկուցումները բռուն վիճարանութիւնների նիւթ դարձան Սէյմի փետր. 19—20-ի նիստերում: Մահմետական պատգամաւորները մեղադրում էին հայերին, թէ նրանք մաքրում են Երևանի նահանգը մահմետական ազգաբնակչութիւնից՝ հայկական հող պատրաստելու նպատակով: Հայերն, ընդհակառակը, ընդհարումների պատճառ էին ցոյց տալիս թուրքերին, որոնք արգելք էին յարուցանում ռազմաճակատ մեկնող զօրամասերի առջև: Այս առթիւ էր, որ Խ. Կարճիկեանը Սէյմում արտասանեց իր պատմական մէկ ճառը՝ հանգամանօրէն ներկայացնելով հայ-թրքական կռիւների էութիւնը:

«Երբ Անդրկ. Կոմիսարիատը, ստաց նա, լուրեր ստացաւ, որ Երևանի նահանգի ու Բորչալուի գաւառի որոշ մասերում կատարւում են դէպքեր, որոնք ոչ միայն խանգարում են նահանգի ու գաւառի խաղաղ կեանքը, այլ և բոլորովին անդամալուծում են երկաթուղային հաղորդակցութիւնը. երբ լուր հասաւ, որ Ուլուխանլու—Ջուլֆա երկաթուղամասի վրա մի շարք անկարգութիւններ ու քրդական յարձակումներ կանգնեցրել են հաղորդակցութիւնը, երբ յայտնի դարձաւ, որ այնտեղ գնացքների արհեստական խորտակումներ են արւում, թալանւում են գէնք փոխադրող ամբողջ գնացքներ. երբ տեղեկութիւն եկաւ, որ գնացքներից մարդիկ են դուրս հանւում ու սպանւում. միւս կողմից, երբ լուր ստացւեց, որ երկաթուղագծի վրա այս ու այն կողմ փոխադրուող հայ զօրամասերը զնդակահարում են խաղաղ բնակիչներին, — Անդրկ. Կոմիսարիատի համար պարզ դարձաւ, որ կացութիւնը խիստ սպառնական է և անհրաժեշտ է ձեռք առնել անմիջական միջոցներ»: Եւ ահա ուղարկեց յատուկ պատւիրակութիւն, որի վրա դրեց պարտականութիւն բանալու Սանդար—Սաղախլու երկաթուղին, որ փակել էին թուրքերը, և խաղաղացնել Երևանի նահանգը: